

Nr	Innkomne innspill/nabosvar	Oppsummering innspill/merknader	Kommentar til innspill/merknader
1	Statsforvalteren i Vestland	Legger til grunn at planarbeidet blir utarbeidet i samsvar med overordnet plan og ikke er i strid med nasjonale føringer for arealpolitikken. Alle planer etter pbl skal inkludere vurdering av folkehelseperspektivet jfr. pbl §3-1, fremme og styrke helse og livskvalitet, samt verne mot negative faktorer. Konsekvensene reguleringsplanen har for endret arealbruk skal vurderes i forhold til naturmangfold og må tydelig komme fram i planarbeidet jfr. Naturmangfoldslovens §§7 til 12. Det stilles krav om utarbeidelse av ROS-analyse i alle plansaker, samt krav til håndtering av risiko i plan. Analysen skal vise om arealet er egnet til utbygging, og eventuelle endringer i risiko og sårbarhet som følge av planlagt utbygging.	Innspillet imøtekommes.
2	Byantikvaren Bergen kommune	Byantikvaren motsetter seg ikke dette, men før byantikvaren tar stilling til riving av byggene, må det foreligge dokumentasjon av byggene. Viser til rivedokumentasjon som ligger på hjemmesida. Det bør vurderes om det er mulig å gjenbruke/transformere eksisterende bygningsmasse. Et nybygg må ta hensyn til det omkringliggende kulturmiljøet, spesielt Haukelandsveien 32 som er statlig listeført, samt ta hensyn til boligområdet sør for planområdet. Et nybygg vil være svært eksponert og det stilles høye krav til volumoppbygging, materialitet og fargesetting, slik at det grønne sammenhengende kulturlandskapet fortsatt er godt synlig. Veileder for kulturmiljø benyttes dersom kulturmiljø skal utredes i en KU. Byantikvaren vurderer ut fra oppstartsmøtereferatet at kulturminner skal utredes og det er positivt. Byantikvaren er skeptisk til Håndbok V712, som er mye brukt for nye anlegg og veier, og for kulturminner faller det uheldig ut. Det anbefales å benytte veilederen for bl.a. kulturmiljø: https://www.riksantikvaren.no/ny-veileder-konsekvensutredninger-av-klimate-og-miljo/. Se mal for kulturminnedokumentasjon som ligger på hjemmesida, må fylles ut. Bergen bystyes kulturminnestrategi for Bergen «Identitet med særpreg» (vedtatt	Innspillet imøtekommes. Rivedokumentasjon innlemmes i plansaken. I planbeskrivelsen/volumvurderingene/ KU'en vil det bli drøftet hvordan nybygget tar hensyn til det omkringliggende kulturmiljøet, spesielt Haukelandsveien 32. Vi er usikre på om et nytt kontorbygg vil påvirke boligområdet sør for planområdet, da det er stor avstand mellom og barriere i form av både etablert bebyggelse og Haukelandsveien. Drøftes i KU. Forholdet mellom turstien og den grønne korridoren vil bli vurdert opp mot det nye bygget og det grønne taklandskapet i planprosessen. Denne veilederen for kulturmiljø vil vi bruke i planprosessen.

		2021) legges til grunn i byantikvarens faglige vurderinger. Tiltak bes vurdert opp mot relevante mål i kulturminnestrategien. Kulturmiljøplanen er en tematisk kommunedelplan, og skal være et styringsverktøy for å sikre nasjonale og lokale målsettinger i kulturmiljøpolitikken, og være et verktøy for kommunens behandling i plan- og byggesaker. Kulturmiljøplan del 2 og kulturminnestrategien er viktige styringsdokument, og bør inngå som grunnlagsdokument i den videre prosessen.	Veileder for kulturminnedokumentasjon vil bli benyttet og kulturminne-dokumentasjon utarbeidet før plansaken legges ut til offentlig ettersyn. Vi vil gjennom planprosessen vurdere hvordan Kulturmiljøplan del2 og kulturminnestrategien er viktige.
3	Bymiljøetaten Bergen Kommune	Biologisk mangfold og økologisk korridor – planen inkluderer et skogkledd område øst for sjukehuset, løvskog med særs høy bonitet. Slike skoger er ofte artsrike og frodige og bidrar til å bevare biologisk mangfold. Den er også økologisk korridor, som inngår i nettverket av naturpregede områder for å sikre naturlig migrasjon og forflytning av arter mellom områder. Disse korridorene er viktige for bevaring i en tett by med stadig utbygging. Det er derfor viktig at biologisk mangfold kartlegges, som et faglig underlag for vurderinger av framtidig arealdisponering i planarbeidet. Det er registrert flere rødlistede fuglearter i det nærliggende området, som fiskemåke og grønnfink som er sterkt truet i Norge. Tyrkerdue, stær og gråspurv er nær truet. Det er funn av fremmede arter som parkslirekne og sprikemispel, klassifisert som svært høy risiko, og dette må kartlegges og håndteres i planarbeidet. Bymiljøetaten viser til forskrift om fremmede organismer, kap. 5. Turvei og friluftslivområde – skogområdet er et viktig friluftslivområde, en grønnkorridor og en mye brukt snarvei for nærturer. Turveien må sikres i det videre planarbeid. Terrengtilpasning – BME anbefaler løsninger som i minst mulig grad vil påvirke skogområdet i øst negativt. Det må legges vekt på terrengtilpasning av bygg og anlegg da det er store høydeforskjeller i planområdet. BME er positive til grønne tak, da det vil kunne styrke den økologiske korridoren og det biologiske mangfoldet. Også bidra positivt til opplevelseskvaliteter tilknyttet friluftsliv og landskapet.	Innspillet imøtekommes så langt mulig: Det er utarbeidet rapport om biologisk mangfold og økologisk korridor av Rådgivende biologer. De påpeker at noen av trærne i skråningen bak nybygget er fremmede arter eller trær som ødelegger for intensjonen med den økologiske korridoren, og disse bør derfor fjernes. Noen trær står veldig nær skråningskanten, står utsatt til, og sikkerhet til personer og bygg ivaretas ved å fjerne disse. Rapport fra Rådgivende biologer blir oppdatert til å omfatte hvilke trær og hvilket område som er utsatt/hva som bør fjernes av vegetasjon og evt. erstattes. Turveien sikres i det videre planarbeidet, trolig blir det tilpasset til taklandskapet på nybygget, slik at man også får mulighet til å gå ut på grønne tak i tillegg til turveien. Grønne tak kan beplantes med stedaktuelle planter for å styrke den økologiske korridoren, ref. biologenes rapport.

	Gangforbindelser – BME tolker planarbeidet slik at det skal legges til rette for sammenhengende og trygt gang-/sykkelvegnett til/fra/gjennom Haukeland universitetssjukehus. Stedsanalysen viser noen av de trafikale utfordringene for gående og syklende, bl.a. ulykkessituasjonen på s 27. Dette må løses og problemstillingen bør være en viktig del av planarbeidet i tidlig fase. Anbefaler at planarbeidet utreder dagens og framtidige gangakser både internt og til ulike kollektivforbindelser. Turveien (omtalt over) er privat i dag, men er knyttet til to kommunale veger (Vognstølen i sør og Haukelandsbakken i nord). Basert på tellinger utført av BME, er denne turvegen mye i offentlig bruk og er/vil være en viktig del av et offentlig gangsystem. BME har avtale med Helse Bergen om oppgradering av denne gangforbindelsen, som er planlagt gjennomført av BME i 2022/2023. Turvegen bør reguleres med status offentlig turveg. Standard og utforming vurderes i planarbeidet. Vedlagte kartutsnitt i innspill/merknaden; BME har forsøkt å få avtale med Helse Bergen om oppgradering av gangforbindelsen mellom turveien, ned forbi byggene som rives og videre ned til hovedveien sør for AHH. Denne gangforbindelsen er mye brukt av beboere i området og turgåere til Ulriken. Gangforbindelsen bør være offentlig, og om mulig vedlikeholdes om vinteren også, som en snarvei til kollektivholdeplass. Denne tverrforbindelsen må sikres med standard og utforming i planarbeidet.	Dette er intensjonen i planarbeidet, og må vurderes nærmere gjennom planprosessen, deriblant utarbeiding av en mobilitetsplan. Trafikale utfordringer søkes løst. Dagens gangakser er vist i stedsanalysen, og blir framhevet i mobilitetsplanen, i tillegg til at framtidige søkes avklart gjennom planprosessen (også disse vises i mobilitetsplanen). Turveien reguleres inn. NB: før turveien oppgraderes, bør BME ha dialog med HB for å avklare/bli enige om hvordan turveien skal løses i planarbeidet. Dette forsøker vi å etterkomme.
--	---	--

		Kommunale veger generelt – BME er vegmyndighet for alle kommunale veger. Omsøkte område har sin adkomst til fylkesveg Haukelandsvegen via privat veg med samme navn. Ved regulering av nye offentlige vegområder skal disse være tilknyttet eksist. off. vegområder og tilfredsstillende krav som stilles i vegnorm for Bergen kommune og SVVs håndbøker. Bør prosjekteres iht krav om universell utforming, og legges til rette for maskinelt vedlikehold. Nye vegområder skal ferdigstilles/overleveres til BME sammen med tilhørende lysanlegg og veggrunnarealer. Snuplass kommunal veg Vognstølen – Vognstølen er en smal kommunal veg som mangler møteplasser for biler og sammenhengende fortau for mjuke trafikanter. Dersom planarbeidet legger til rette for økning av trafikk (både kjørende og gående) skal dimensjonering av kommunal veg vurderes i planarbeidet. BME regner med at garasjer som står på 161/15 og dels på kommunal veggrunn 161/53 ikke brukes av sjukehusets ansatte. Planarbeidet bør bidra til en opprydding i dette forholdet ved tilrettelegging for utbedring av snuplassen i enden av den kommunale vegen. BME anbefaling – konklusjon: ▪ Skogsområdet i øst er viktig for det biologiske mangfoldet, som økologisk korridor, for landskapsbildet og som turvei. Må bevares og styrkes i planarbeidet. ▪ Terrengtilpasning av bebyggelse må ha stort fokus. ▪ Biologisk mangfold kartlegges. ▪ Eksisterende og framtidige gangforbindelser utredes. ▪ Regulering av turveg mellom Haukelandsbakken og Vognstølen (turveien som går der i dag). ▪ Regulering av tverrforbindelse til kollektivholdeplassen i Haukelandsvegen.	Dette forsøkes etterkommet der nødvendig. Helse Bergen er uenig i at dette med snuplass i vegen Vognstølen er nødvendig å utbedre, i allefall i regi av Helse Bergen. Dette er såpass langt unna selve byggeområdet i planområdet, og de ser ikke at snuplass er relevant ift. tiltakene HB ellers skal i gang med i planområdet. Tiltakene vil medføre redusert kjøretrafikk til planområdet og oppgradering av g/s-forbindelser, samt nye gang-/sykkelforbindelser. Skogsområdet beholdes. Enkeltrær fjernes pga plassering tett på skråningskanten. Det skal i planarbeidet være fokus på terrengtilpasning, og bygget må litt inn i skråningen bak. I tillegg vil det være nødvendig med noe sikring gjennom terrengmur i byggets lengderetning inn mot skråningen i øst, av hensyn til skredfaren. Ellers etterkommes innspillene i konklusjonen.
--	--	---	---

4	Avinor	Planområdet er ikke berørt av høyderestriksjonsflater/hinderflater i restriksjonsplanen for Bergen lufthavn. Det er heller ikke berørt av byggerestriksjoner for flynavigasjonsanleggene v/ Bergen Lufthavn. Ved oppstilling og bruk av kraner, vises til regelverk for rapportering/registrering/merking av luftfartshindre (vedlagt link).	OK, ingen vesentlige innspill. Blir avklart underveis med Helse Bergen hvilke krav som stilles til bebyggelse pga helipad på sjukehusområdet. Avinor er ikke berørt part.
5	DSB	DSB sender automatisk generelt svar. Statsforvalteren skal følge opp hensynet til samfunnssikkerhet. Statsforvalteren skal også samordne statlige innsigelser til kommunale planer. Dersom det er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, ber DSB om at høringen sendes på nytt til DSB med tydelig angivelse av hvilket forhold DSB må uttale seg om. Det vises til www.dsb.no veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging.	Innspillet imøtekommes. Det er allerede tatt kontakt med Sivilforsvaret, og vi har fått info om tilfluktsrommet (og funnet ut at det er behov for å kartlegge dette bedre). Samt at det vil være behov for søknad om dispensasjon fra krav om etablering av nytt tilfluktsrom for det nye bygget. Slik dispensasjon gis som regel. Tilfluktsrommet er scannet og innmålt. Skal ha dialog med DSB vedr. minste mulige overdekning til fjell over tilfluktsrommet (fjellhallen/p-anlegget). Norconsult vurderer grunnforhold i saken, og leverer rapport.
6	Vestland fylkeskommune	VLFK stiller seg bak målet om å legge til rette for et funksjonelt sjukehus med tilstrekkelig kapasitet, dette har stor samfunnsinteresse. Det stilles spørsmål til at regionens hovedsjukehus igjen tar fatt på store utbyggingsprosjekt gjennom detaljregulering, uten å legge til grunn en overordnet plan for hele sjukehusområdet. Dette gjelder særlig hensynet til mobilitet. Infrastruktur og veg – VLFK er positive til at det utarbeides trafikkanalyse av vegkrysset Haukelandsvegen x Ibsens gate, som vil belyse de trafikale konsekvensene av tiltaket, og gi anbefalninger om mulige utbedringstiltak. Kollektivtransport – trafikkanalysen må ha særlig fokus på framkommelighet for buss og holdeplasser for regulering mellom rutene.	Innspillet imøtekommes, delvis: Hensynet til mobilitet vil bli ivaretatt i planprosessen, det er fokus på eksisterende og framtidige gang-/sykkelforbindelser og bevegelsesmønster til/fra og gjennom Haukeland. Mobilitetsplanen utarbeides. Trafikkanalyse er allerede utarbeidet av Rambøll og mobilitetsplan blir utarbeidet (av Nordplan). Dette vil bli ivaretatt.

	Universell utforming – fokus på tilgjengelighet bør ikke stoppe ved plangrensa, bør vurdere planområdet i samspill med omgivelsene og ta tak i «missing links» for å sikre likestilte muligheter for å komme seg rundt. Det må vurderes om det er behov for planavklaring for å få dette på plass og om det er behov for å utvide plangrensa for å sikre dette. Universell utforming skal også være del av mobilitetsplan jfr. retningslinjer i §16 i KPA. Planprogrammet – mobilitet bør være et eget utredningstema i KU. KU for mobilitet vil legge premiss for mer langsiktige løsninger i sjukehusområdet. Dette vil ha vesentlig virkning for miljø og samfunn. Det er lite handlingsrom for å sikre gode gang- og sykkelløsninger. Dette må vurderes i sammenheng med at det åpnes for et nytt større kontorbygg. Gode gangvegnett og universell utforming, tilkomst til buss og bane og infrastruktur for sykkel er hovedpremisser for nullvekstmålet for persontransport med bil, som skal legges til grunn for planarbeidet. Metodikken i Miljødirektoratets veileder M-1941 anbefales brukt i planarbeidet. Det er positivt at Kulturmiljø og kulturminner blir ett av temaene i KU'en. Det må vises til Askeladden-id 148695-13 «Undervisningsbygget» slik at det ikke er tvil om hvilket bygg det er snakk om. Bygget er ikke fredet, men statlig listeført, verneklasse 2, dvs. at det er et selvpålagt statlig vern for å ta vare på de kulturhistoriske og arkitektoniske kvalitetene, og synliggjøre dem. Dette rettes opp og synliggjøres i planprogrammet. Det påpekes også at det er fylkeskommunen som er regionalt kulturminnemyndighet, ikke Byantikvaren.	Dette imøtekommes så langt det er mulig. Planområdet er allerede utvidet for å legge til rette for tilgjengelighet. Gangforbindelser er også i fokus i en annen reguleringsplan på Haukeland. Det er stedvis trangt og bratt i planområdet, og det kan være utfordrende å få til utelukkende universelt utformede gangforbindelser/snarveier. Dette jobbes det med og blir grundig vurdert underveis i planprosessen/mobilitetsplanen/KU'en. Tolker dette til å være direkte tilknyttet planprogrammet. Innsillet forsøkes imøtekommet gjennom planprosessen, og gjennom utarbeidelsen av mobilitetsplan som del av KU'en i planforslaget. KU bør ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig, og skal ta for seg spørsmål som er beslutningsrelevante i planarbeidet. Omfanget drøftes med saksbehandler i kommunen underveis, se også spesifisert innhold og metodikk i planprogrammet, samt nevnt i møtereferat fra befaring og møte med kommunen og Bymiljøetaten m.fl i november 2022. Dette imøtekommes. Kulturmiljøtema blir en del av KU'en som skal utarbeides i planarbeidet. M-1941 legges til grunn, og det blir dialog med fylkeskommunen underveis.
--	---	---

	Kulturminne og kulturmiljø – dokumentasjon av dette skal gjøres tidlig i arealplanleggingen, for å sikre at kulturminner og kulturmiljø blir omtalt og tatt hensyn til i planarbeidet. Konsekvenser som planen får for kulturminneverdiene skal utredes i planprosessen. Fylkeskommunen kan fremme innsigelse ved offentlig ettersyn dersom planforslaget er i konflikt med nasjonale eller vesentlige regionale kulturminneverdier. Fylkeskommunen anbefaler å gå i dialog med regionalt kulturminnemyndighet på et tidlig tidspunkt i planprosessen for å finne gode løsninger før offentlig ettersyn. Kulturmiljø blir vektlagt som en del av bærekraftig by- og stedsutvikling (se Nye mål i kulturmiljøpolitikken, Stortingsmelding 16 (2019-2020)). Denne fastsetter og understreker helhet framfor enkeltobjekt. Derfor er det naturlig å se på kultrminner og planområdet i sammenheng med omgivelsene rundt. Det vises til Haukelandsveien 32 (Askeladden-id 148695-13 = «Utsikta-bygget») tegnet av Georg Fredrik Fasting og oppført i 1938 som behandlingsbygg for opptrening og omskolering av uføre. Bygget er statlig listeført, verneklasse 2, etter Landsverneplanen for helsesektoren. Bygget er listeført og viktig å bevare bygget som et helsehistorisk viktig eksempel for behandling/omskolering av uføre. Fylkeskommunen anbefaler at Utsikta blir lagt i hensynssone H570 bevaring av kulturmiljø i plankartet, hensynssona bør omfatte uteareal og deler av den grønnskledde skråninga mot øst. Eldre murer og trapper i området bør også vurderes om de skal være med i hensynssonen. Nybygg må tilpasses Utsikta i utforming og skala, og vurderes i konsekvensutredninga. KPA 2018 viser hensynssone for bevaring av kulturmiljø «Historisk vegfar» (H570_4). Vegfarete er delvis nedbygd. Gangveger i området blir del av utredningene som skal gjøres i planprosessen, og det kan tas med i vurderingene om den historiske traséen kan holdes åpen for gjennomgang. Planprosessen – fylkeskommunen ber om at det tas direkte kontakt med fagseksjonene hos fylkeskommunen, også seksjon med ansvar for koordinering av plansaker for å sikre god samordning og informasjonsflyt.	Dette imøtekommes. Dette imøtekommes. Dette imøtekommes så godt det lar seg gjøre. Nybygg vil i KU'en bli vurdert opp mot Utsikta i utforming og skala, det utarbeides volumalternativer for interne drøftinger før konsept landes. Det er viktig at Helse Bergen får tilstrekkelig areal i nybygget til å fristille nødvendig areal i Sentralblokk. Dette imøtekommes dersom mulig å få til i praksis. Dette imøtekommes. Kommunen har allerede koblet fylkeskommunen inn i arbeidet med mobilitetsplanen, og det ble ved oppstartsmøte knyttet kontakt til
--	---	---

		Det må legges særlig vekt på infrastruktur og veg, kollektivtransport, universell utforming og kulturminne og kulturmiljø.	aktuelle personer hos fylkeskommunen vedrørende infrastruktur og veg. Dette imøtekommes så godt det lar seg gjøre, universell utforming kan være utfordrende innenfor planområdet pga begrenset plass og store høydeforskjeller.
7	Brannvesenet	Det forutsettes at planområdet tilrettelegges for brannvesenets kjøretøy, samt tilstrekkelig slokkevannkapasitet. Tilkomst for brannvesenet må ikke forringes. Eventuelle veier og oppstillingsplasser over betongdekke eller parkeringsgarasje, må merkes tydelig for maks. belastning. For oversikt over tekniske spesifikasjoner vedrørende tilrettelegging henvises til brannvesenets sin veileder «Tilrettelegging for innsats for rednings- og slokkemannskaper». Dokumentet er tilgjengelig på Bergen kommune/innbyggerhjelpen.	Innspill imøtekommes: Veilederen benyttes ved prosjektering av kontorbygget og utomhus. Det er trangt mellom bebyggelsen i dagens situasjon, og dette blir neppe vesentlig endret ved nybygget. Tilkomst til utrykningskjøretøy skal løses, et foreløpig forslag kan være å utbedre veg bak Utsikta-bygget. Spøringsanalyse viser at dette er en brukbar løsning for utrykningskjøretøy, og dette løser andre utfordringer vedrørende stigningsforhold, skille gående og kjørende, samt unngå omlegging av etablert hovedvannledning til bydelen.
8	Helsevernetaten Bergen kommune	Det planlegges riving av bygg og plassering av nybygg lenger inn i skråningen som kan medføre sprenging av fjell. Planområdet er omkranset av støyfølsom bebyggelse i form av barnehager (Vognstølen og Ravnebjerget), studentboliger i Haukelandsbakken og boliger. Det må stilles krav til utarbeiding av støyrapport som også inkluderer støy i bygg- og anleggsfasen. Støyrapport må vurdere: -støyreducerende tiltak for bygge- og anleggsarbeidet -om støyen kan reduseres tilstrekkelig til at barnehagebarn kan benytte sine inne- og uteareal i bygge- og anleggsperioden, eller om det må tilbys alternative lokaler -om beboerne i planområdet kan skjermes tilstrekkelig, eller om støynivået blir slik at det er nødvendig å tilby alternativt bosted til naboer.	Innspill imøtekommes i hovedsak: Støyrapport er under utarbeidelse. Dette vil bli ivaretatt. Det som normalt må belyses og tilfredsstilles i en støyrapport vil bli belyst/evt. ivaretatt, ref. veileder T-1442. Hvorvidt det tilbys alternativt bosted eller lokaler/leikeareal mener vi ikke er et tema for reguleringsprosessen, men at

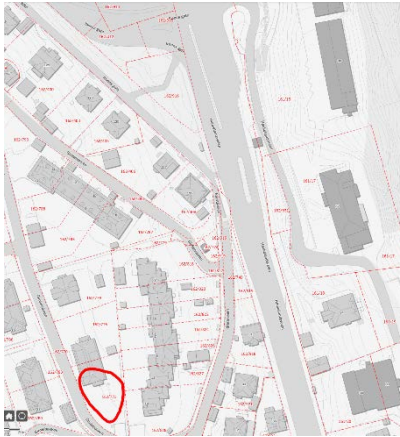
		Det må lages en plan for: -hvordan det skal følges opp at underleverandører følger støykrav -dokumentasjon av at støygrensene i kap. 6 i T-1442 overholdes så langt som praktisk mulig -kommunikasjon med naboer Når det gjelder kommunikasjon med naboer (inkl. barnehager) er det viktig at det drives med oppsøkende informasjon, og at oppdatert informasjon gis fortløpende. Støv i anleggsperioden: erfaringsmessig vil støv bli en ulempe for forbipasserende og naboer. Det må settes krav til støvreduserende tiltak i reg.bestemmelsene. Støvreduserende tiltak må også inkludere transport av masser. Sikkerhet i anleggsperioden: Det må legges til rette for trygg passering av anleggsområdet (jfr. støy, støv og anleggstrafikk). Riggområde og anleggsvei for anleggstrafikk må ikke komme i konflikt med innkjøring til Sentralblokk fra sør. Det må vurderes om g/s-forbindelsen fra sør kan benyttes under bygge- og anleggsperioden, eller om gående/syklende må henvises til å bruke inngangen i nord. Det bør settes opp tette gjerder for å minimere eksponering for støv fra arbeidet og for å minimere risikoen for at noen feilaktig blir truffet av flyvende gjenstander.	aktuelle krav må tilfredsstilles i anleggsfasen, dersom nødvendig. Det er pågående anleggsarbeid på Haukeland i dag, uten at det har ført til alternative bosted eller lokaler for berørte parter. Dette hører til gjennomføringsfasen (dvs. byggesaksnivå) og ikke i planprosessen. Dette er vi enig i og vil opprette kontakt med barnehage(r) og berørte naboer underveis i planprosessen. HB har dialog med barnehagen nå. Dette vil bli vurdert i planprosessen, og ev. krav som må følges i anleggsperioden legges inn i reguleringsbestemmelsene. Dette gjelder først og fremst i anleggsfasen, og må vurderes og konkluderes da. Hovedsaklig gjelder dette på byggesaksnivå, men vi skal vurdere om det kan/bør defineres i reguleringsbestemmelser. At innkjøring til Sentralblokk ikke skal komme i konflikt med oppgradering av plassen foran Sentralblokk og nybygget er noe som etterstrebes.
9	Norges Handikapforbund	Reguleringsplanarbeidet skal være iht. universell utforming.	Innspillet imøtekommes, så godt det lar seg gjøre vil UU gjennomføres. Terrenget

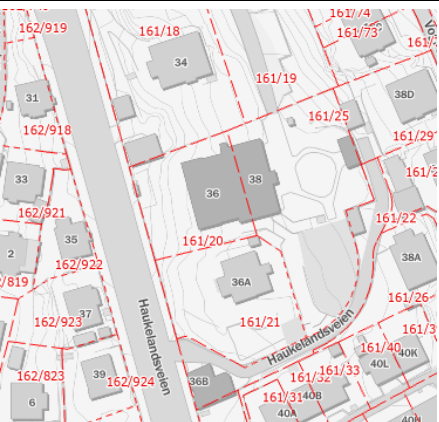
			er stedvis bratt og det er knapt areal tilgjengelig, så dette må prosjekteres nærmere før vi vet hva som er mulig.
10	SVV	SVV har ansvar for å påse at føringer i nasjonal transportplan (NTP), statlige planretningslinjer for samordnet bustad- areal- og transportplanlegging, vegnormalen og andre nasjonale & regional arealpolitiske føringer blir ivaretatt. SVV understreker at det ikke bare kan være et mål om nullvekst i personbiltrafikken, det må være en forutsetning for hele planarbeidet. Krysset Haukelandsvn x Ibsens gt er komplisert med stor trafikk, mange trafikanter og ulike bevegelser. <u>Drøfting og avklaringer knyttet til trafikksikkerhet og framkommelighet på disse veier skal skje i dialog med de aktuelle vegmyndigheter.</u> Det er høye ulykkestall, og SVV legger vekt på framkommelighet for kollektivtrafikk, gående og syklister. Det er positivt at planområdet er større enn byggetomten, både for å kunne vurdere kryssløsningen men også sikre gangforbindelser. Effektive og attraktive gangforbindelser internt på sjukehusområdet og mot nytt bybanestopp, mot kollektivholdeplasser og barnehage vil være viktig del av planarbeidet. Det er viktig at planarbeidet støtter oppunder og prioriterer sykling internt i og til og fra området og gode trafikksikre sykkelforbindelser inn mot nye bygg. Dersom fravik fra vegnormalene må det komme klart fram av planbeskrivelsen, og fravikssøknad(er) må være avklart med rette myndighet før planen legges ut til offentlig ettersyn. Reguleringsplanen må inneholde rekkefølgekrav som sikrer at tiltak knyttet til trafikksikkerhet, framkommelighet m.m. <u>blir gjennomført i forbindelse med den utbyggingen som blir regulert.</u>	Innspillet imøtekommes: Nullvekst i personbiltrafikken er en forutsetning for planarbeidet. Det fjernes p-plasser i planområdet og det satses på gangforbindelser og sykkelforbindelser. Rambøll har utarbeidet trafikkanalyse. Nordplan er i samråd med kommunen og HB i gang med arbeidet med en mobilitetsplan. Det vil være fokus på å lage gode løsninger, spesielt for å bedre situasjonen for gående og syklende og de som tar kollektivtransport. Dette vil komme fram av planbeskrivelsen dersom fravik fra SVVs håndbøker/vegnormal. Dette forsøkes imøtekommet.

		<u>SVV legger til grunn at virkningene planløsningene vil ha for vegtransport og vegnett utredes og framkommer tydelig av planbeskrivelse, ROS-analyse og evt. KU. Dette gjelder generelt:</u> -trafikksikkerhet ulike trafikantergrupper -adkomstløsninger -forventet trafikkmengde og kapasitet på vegnettet -trafikkmønster og reisemiddelfordeling -parkeringsdekning og – behov -framkommelighet for ulike trafikantergrupper -ivaretagelse av ovennevnte hensyn i anleggsperioden -evt. konsekvenser for utvikling, drift og vedlikehold av vegnettet og for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, UU, trafikksikkerhet og framkommelighet må også utredes. <u>Utfyllende info om utredningskravene finnes i SVV håndbok V744.</u>	Dette vil bli ivaretatt og belyst. Dette vil bli ivaretatt og belyst i plandokument. Mobilitetsplan utarbeides som ledd i konsekvensutredningen.
11	Advokat Ingrid S. Moe	Harris Advokatfirma AS representerer hjemmelshaver av eiendommen gnr/bnr 161/18. Denne eiendommen inngår i planområdet. Det er ikke innvendinger til hovedformålet med planen – dvs ikke innvendinger til å rive eksisterende kontorlokaler og erstatte disse med nytt og moderne kontorbygg. Innspillet relaterer seg til kommunens foreslåtte gangforbindelse(r), som ledd i å forsterke gangforbindelser innenfor planområdet, og der en av løsningene foreslås over gnr/bnr 161/18. I forbindelse med stedsanalysen, har Byplan markert eksisterende og manglende gangforbindelser. En av de manglende gangforbindelsene som er markert går over 161/18. (se kartutsnitt med rød ring til høyre). Dette er ikke en god løsning for å forsterke gangforbindelser i planområdet. Denne forbindelsen utfordrer trafikksikkerhet, den kommer i konflikt med eksisterende 	 Mulig å etterkomme innspillet? Vi må se nærmere på hvor og hvordan vi best kan opprette og/eller få til gangforbindelser. Vi er enig i at det kan se bratt og vanskelig ut å legge inn en ny

	adkomst, parkering og uteoppholdsarealet til 161/18. Enda en utfordring er at det er stor høydeforskjell mellom koblingspunktene. Det er lagt inn bildedokumentasjon som viser utfordringer ved å anlegge ny gangforbindelse over eiendommen 161/18: Advokaten legger vekt på at det ikke er mulig å opparbeide en gangforbindelse med universell utforming, noe som vil ekskludere en viktig og sårbar brukergruppe; den gruppen som har størst behov for at det etableres gode og framkommelige gangforbindelser. En gangforbindelse over 161/18 vil krysse adkomstveien til eiendommen, og hindre at eiendommen er sikret adkomst i tråd med pbl §27-4. Det vil i tillegg redusere mulighetene for parkering på egen eiendom, samt frata og forringe gode uteoppholdsarealer på eiendommen. Det er sannsynlig at i allefall ett av to apeskrekktrær må fjernes dersom gangforbindelse anlegges. Advokaten skriver at apeskrekktrærnes eksistens er truet, at den regnes blant verdens truede arter og det oppfordres sterkt til at slike trær bevarer. En ny gangforbindelse vil medføre endrede og forverrede støyforhold for 161/18. Gangforbindelsen er planlagt like ved eneboligen på eiendommen, og støy ved passering/prat/leik vil høres og merkes godt fra eneboligen. Støy kvelds- og nattetid vil være til stor ulempe. Huset er gammelt og har ikke den type	gangforbindelse på eiendommen 161/18. Dette må sees nærmere på, om det er andre måter å løse dette på, eller andre gangforbindelser som er bedre egnet. Trafikksikkerhet må ivaretas. En eventuell ny gangforbindelse bør kobles opp til en trasé der det er naturlig at personer går/sykler. I arbeidet med å finne egnede gangforbindelser vil vi se hvor det er mulig å tilrettelegge for dette. Vi ser at det kan være utfordrende å få til universell utforming pga bratte skråninger og lite areal. Boligen er registrert som enebolig med hybel/sokkelleilighet (2 boenheter), dvs. krav til 2 p-plasser og 5 sykkelplasser. (Maksimumskrav pga at eiendommen ligger i byfortettingssone, sentrumsformål). Dette vurderes i planprosessen, ref. naturmangfold. Apeskrekk er i naturmangfoldssammenheng en fremmed art her i Norge. Men treet kan ha historisk verdi. Treets beskaffenhet vurderes opp mot ønsket om gangforbindelse, dersom aktuelt å plassere gangforbindelse her. Dette vil bli vurdert underveis dersom det blir aktuelt å anlegge gangforbindelse her. Det vurderes andre
--	---	--

	isolasjon og andre konstruksjoner som vil skjerme eneboligen fra denne type støy. Advokaten sidestiller dette med om deler av eiendommen ville ha blitt fradelt, da ville man måtte tilfredsstille krav til uteoppholdsareal og parkering, og dette må uansett gjelde for 161/18. Advokaten mener at dette ikke vil være mulig å tilfredsstille ved etablering av gangforbindelse. I tillegg påpekes det at trafiksikkerheten blir tilsidesatt; der den eventuelle gangforbindelsen møter fylkesvegen (Haukelandsvegen) er det ikke fortau. På andre siden av Haukelandsvegen er det busstopp. De som tar «snarveien» om 161/18 vil være fristet til å ta raskeste vei over Haukelandsvegen for å rekke bussen, og det er lang avstand til nærmeste gangfelt. Det anses mer trafiksikkert å etablere gangforbindelse nærmere eksisterende overgangsfelt. Det nevnes også at eiendommen 161/19 (øst for 161/18) ikke lenger er en parkeringsplass, som det ser ut på kommunens ortofoto. Arealet er opparbeidet	gangforbindelser som kan være mer hensiktsmessig enn denne. Dette vil bli vurdert nærmere dersom aktuelt. Dette stemmer ikke. Her er fortau rett nedenfor 161/18 langs Haukelandsvn.: Her er forøvrig kort avstand (kun 30 m) til overgangsfelt og tilhørende buss-lomme på motsatt side av Haukelandsvegen, så plasseringen av en evt. gangforbindelse er gunstig i forhold til etablert infrastruktur og kollektivholdeplass. Vi tror ikke det er mye å hente for gående på å springe rett over vegen utenom overgangsfeltet, pga overgangsfeltets nærhet og nærhet til busslomme.
--	--	---

		som en del av barnehagen, og er en del av ute- og leikearealet til barnehagen. Dette gjør at det er lite plass til bilpasseringer på den private delen av Haukelandsvegen, som igjen kan medføre trafikkfarlige situasjoner. Det bes om at forslagsstiller ser på andre mulige alternativer som kan forsterke gangforbindelsene, uten å gå over 161/18. Det bes også om å bli orientert om videre framdrift slik at de får mulighet til å gjennomgå og vurdere forslagene.	Ja, dette er vi klar over, at leikeplassen til barnehagen er utvidet til å omfatte det som tidligere var p-plasser/hente-bringe plasser til barnehagen. Vi vil gjennom planprosessen se på ulike løsninger og vurdere hvor det er mest hensiktsmessig å plassere gangforbindelser/snarveier for gående.
12	Ø Skeidsvoll Solvang	Solvang kan ikke se at konsekvensrapporten har vurdert skader på bygg/privatboliger som del av utbyggingsarbeidet. Boligområdet som omfatter Idrettsveien, Gimleveien og Gimlebakken er knyttet til samme fjellgrunn som det planlagte nybygget. Sprekkdannelse i Solvangs hus stammer fra da Sentralblokka ble bygget. I forbindelse med sprengning i fjell for bybanetunnel og protonsentret har de opplevd mye risting i huset. Dette må hensyntas i det videre planarbeidet. I tillegg til at risikoen for dette vurderes i planarbeidet, kan det gjennomføres dokumentasjon og sikringstiltak slik det ble gjort i forkant av ny underjordisk tunnel for flytog mellom Sandvika og Stabæk; alle potensielt berørte hus/bygg ble besøkt, bilder tatt av grunnmurer og utsatte plasser ble det satt inn sensorer. Slike tiltak vil være en sikkerhet for boligeiere, men også for utbygger ved eventuelle seinere erstatningssøksmål. 	Innspillet imøtekommes kun dersom det vurderes nødvendig: Det er ikke mulig å vise til noen konsekvensrapport pr nå, da vi er i startfasen av reguleringsarbeidet. Det skal vurderes grunnforhold m.m. underveis i planprosessen. Behovet for – eller omfanget av - undersøkelser vil bli vurdert underveis. Eiendommen ligger ved rød sirkel. Dette er relativt langt unna det området som skal utvikles med riving og bygging av nytt kontorbygg. Siden her allerede er gjennomført sprengningsarbeid i terrenget, vil vi tro at det som blir av sprengningsarbeid for nybygget skjer i hovedsak inn mot den grønne skråningen, og ligger mellom ca 160-185 m fra eiendommen til Solvang. Detaljer rundt dette overlates til byggesaksnivå; må tilfredsstillende krav og retningslinjer som entreprenør ivaretar i anleggsperioden.

13	Fjellbo Eiendom AS	Veien ved eiendommen (Fjellbo gnr/bnr 161/22) brukes til næring. Denne eiendommen kan verken stenges, blokkeres eller omlegges, da den er i daglig bruk. 	Innspillet imøtekommes: Dette vil vi se på underveis i planprosessen, om det skal gjøres endringer på veggen her eller ikke. Det vil uansett fortsatt være mulig å bruke veien som tilkomst.
14	Ravneberget borettslag	Borettslaget mener at tverrforbindelsen til Haukeland må opprettholdes og aller helst oppgraderes. Sti mot Ulriken og skogen må beholdes. Dersom byggehøyde blir på nivå med stien, så må det vurderes om taket skal gjøres tilgjengelig for beboere og barnehagene i nærområdet.	Innspillet imøtekommes: Vi tolker «tverrforbindelsen» til å være den turstien som i dag går i grøntkorridoren. Denne stien i grøntkorridoren skal opprettholdes og eventuelt legges om taklandskapet på deler av den nye bebyggelsen.
15	Den Norske Kyrkje	Intet innspill.	
16	NVE	Vedr. skredfare: Siden store deler av planområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for snøskred og steinsprang må det gjennomføres vurdering av skredfaren, som utføres av fagkyndig. Dersom skredfaren er reell må det defineres i faresonegrenser i samsvar med sikkerhetskrav i TEK17 §7-3. Eventuelle faresoner vises som hensynssone H310 Ras- og skredfare. Hensynssone må ha tilhørende bestemmelser som sikrer akseptabel sikkerhet før utbygging kan finne sted. NVE har utarbeidet nettbasert veileder for utredning av sikkerhet mot skred i bratt terreng, som anbefales å følge. Det gjøres særlig oppmerksom på at veilederen krever uavhengig kontroll av skredfareutredninger som er utarbeidet for å dokumentere sikkerhet mot skred for tiltak i sikkerhetsklasse S3 (TEK 17 §7-3, 2. ledd) og tiltak som faller innunder TEK17 §7-3 1. ledd. Sistnevnte tiltak	Innspillet imøtekommes. Norconsult er i ferd med å ferdigstille skredfarevurdering. Eventuelle faresoner blir innlemmet i plankartet.

		gjelder bl.a. bygninger som har nasjonal eller regional betydning for beredskap og krisehåndtering (som regionsjukehus, regional eller nasjonal beredskapsinstitusjon o.l.) som må ligge utenfor skredfarlig område, og det er ikke en løsning å sikre bygget mot skred. I samarbeid med kommunen må det tidlig i planarbeidet vurderes om tiltakene omfattes av TEK17 §7-3, 1.ledd. Vedr. overvann: Det er viktig å være oppmerksom på at ny utbygging kan blokkere avrenningen ovenfra, som igjen kan føre til skader på selve bygget eller lede overvannet i uønsket retning. NVE anbefaler tretrinnsstrategien for å håndtere nedbør og overvann, hovedsaklig på overflaten. Et viktig prinsipp er å ha så naturlig overvannshåndtering som mulig. Opne løsninger er bedre enn lukkede. Klimaendringenes påvirkning på avrenningen må også avklares og hensyntas. Det bør kartlegges eksisterende avrenningslinjer i og ved planområdet. Dersom nødvendig med infiltrasjon og drøying av overvann fordi nedstrøms kapasitet er for dårlig, anbefales å innarbeide disse tiltakene i plankartet og bestemmelsene. Framtidige flomveier for trygg avledning av overvann bør vises i plankartet og sikres tilstrekkelig kapasitet. NVEs nye veileder 4/2022 Handtering av overvatn i arealplanar er laget for å støtte kommunene med å forebygge skade fra overvann. Generelle råd: Bruk NVEs internettsider for arealplanlegging, her er info og veiledning lagt opp etter plannivå, se spesielt på kartbasert veileder for reguleringsplan. Veilederen leder gjennom alle NVEs fagområder og gir verktøy og innspill til planarbeidet. Den som utarbeider planen har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet. NVEs oppfølging av planarbeidet: Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Plandokument sendes elektronisk til NVE. NVE gir bistand til de kommunene som har størst behov.	
--	--	--	--

17	Markus Kulvik Malmo	Intet å kommentere.	
----	------------------------	---------------------	--

15.08.22 v/ Nordplan og Helse Bergen, revidert 08.12.22